

NYT SYSTEM

En fransk og en tysk økonom har lavet to forskellige forslag til, hvad man kunne erstatte EU's defekte asylsystem med. Kvoter eller en asylfond? Side 4

PERSPEKTIV

Man må hjælpe i nabolandene, lyder det. Men lande som Libanon og Jordan tager allerede ca. hundrede gange så mange som EU målt på indbyggere Side 6

RETSFORBEHOLD

Justitsministeriet vil ikke udtale sig om, hvorvidt det danske forbehold har haft en konsekvens for antallet af asylansøgere. Dansk Flygtningehjælp er i tvivl. Side 10

FOLKEAFSTEMNING?

Der er valg i Storbritannien den 7. maj, og det kan føre til et opgør med EU. Briterne ønsker sig tilbage til dengang, hvor de var verdensnavle. Side 14

ÅRGANG 42 – NR. 1283 – MAJ 2015

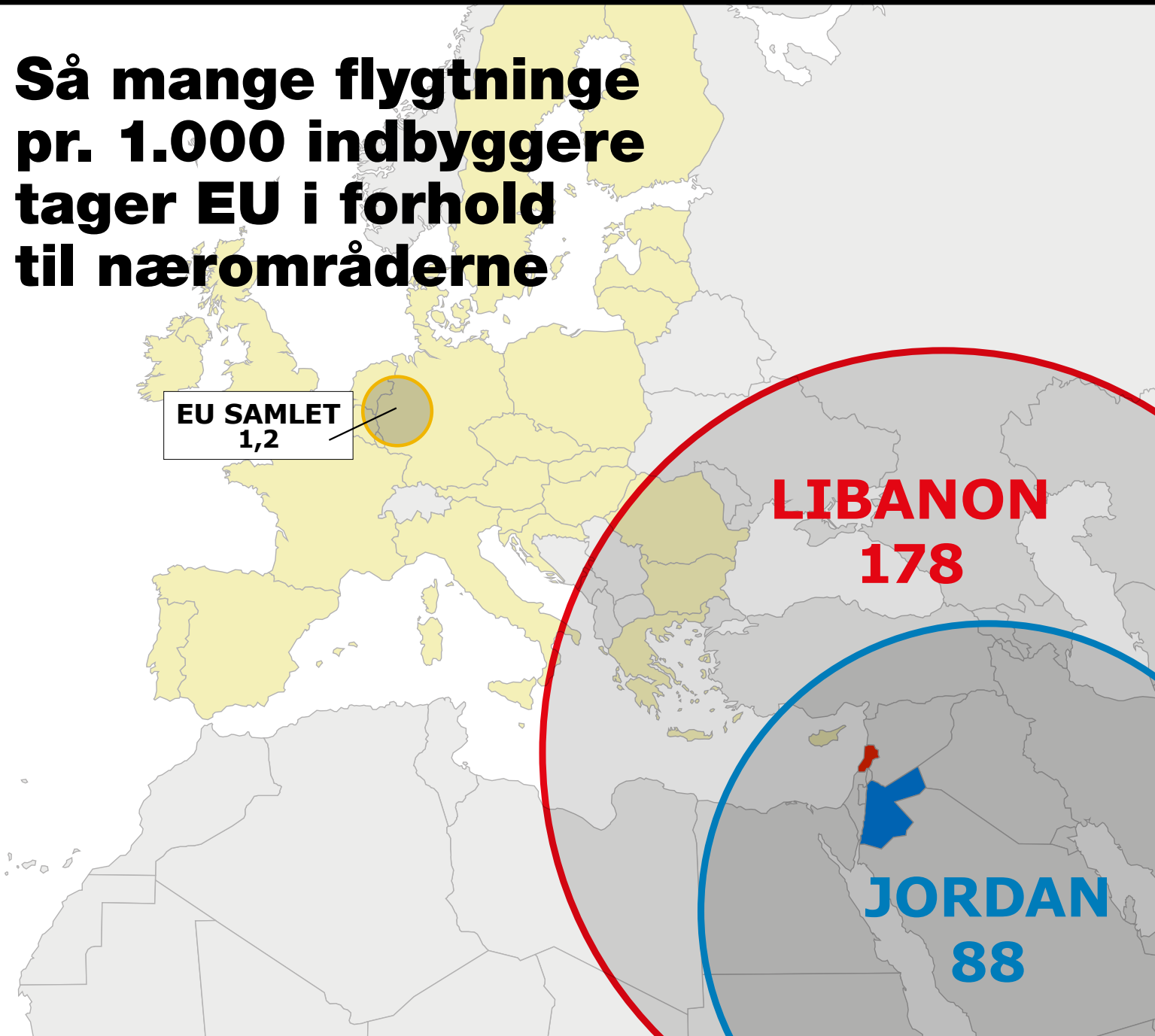
PRIS 29,50 KR.

NOTAT

– magasin om demokrati og Europa

Så mange flygtninge pr. 1.000 indbyggere tager EU i forhold til nabolandene

TEMA: Skal EU være solidarisk om flygtninge?

Leder:

Ingen ønsker ansvar for flygtninge

BÅDFLYGTNINGE. Middelhavet blev døden for 800 flygtninge og illegale migranter eller mere præcist, mennesker fra Nordafrika. Det skete kort efter, at dette temanummer blev skrevet. Ud af de flere hundrede, der faldt over bord fra blot én kæntrende plimsoller, lykkedes det at redde mindre end 40 op af vandet i live. Og det er ikke én båd om måneden eller ugen, der sætter kursen mod Europa. Det er mange både med tusinder af desperate mennesker.

I oktober 1943 lykkedes det beslutsomme danskere at redde omkring 7.000 jødiske landsmænd fra holocaust. Det blev en begivenhed, der definerede Danmark. I marts 2015 er det lykkedes os at se stiltiende til, mens op mod to tusinde mennesker er druknet i Middelhavet. På flugt fra krig, konflikt og nød.

Den politiske reaktion har med udenrigsminister Martin Lidegaard i spidsen været, at det ikke er et problem, Danmark kan gøre noget ved. Det kræver en løsning på EU-plan.

Det er ikke helt rigtigt. Et land, der både har ressourcer og vilje, kan gøre en forskel i en situation som denne. Men det er heller ikke helt forkert. Flygtningeproblemet kalder på en europæisk løsning. Men det er svært at se, hvordan der skal opstå en enighed om en løsning.

EU's Dublin-forordning, der på papiret skal fordele asylansøgere mellem medlemslandene, er i praksis sat ud af kraft. Presset på særligt de italienske og græsker kyster er

så stort, at landene ofte ikke registrerer de flygtende mennesker, hvilket er forudsætningen for, at aftalen kan fungere. Men hvis aftalen fungerede, ville effekten også blot være, at Italien og Grækenland ville stå med endnu flere illegale migranter og asylansøgere mellem hænderne.

Det føles rart at kunne sige, at EU skal gøre noget. Men hvad er det lige, EU kan gøre?

På NOTAT mener vi, debatten må starte med, hvem der skal tage ansvaret for flygtninge. Det er nødvendigt at sikre en ansvarlig politik, der ikke lader mennesker dø i tusindvis på vores dørtrin. Det kræver igen, at de europæiske lande finder en måde at tage solidarisk ansvar. Vi kan ikke overlade håndteringen af bådflygtninge og tusindvis af asylsager til de sydeuropæiske lande.

Udenrigsministeren har nemlig ret så langt, at de enkelte lande ikke kan løfte opgaven alene. Der er ingen vej uden om, at vi alle løfter en større del af opgaven.

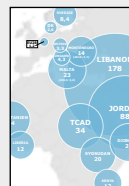
I dette temanummer undersøger vi mulighederne for, at EU-landene kan tage solidarisk ansvar for flygtninge og illegale immigranter. Men henvisningen til, at EU må gøre noget, som vi de seneste uger har hørt fra de europæiske ledere, er ikke en løsning. Der er ingen lande, der kan gemme sig bag, at andre må gøre noget.

*Rasmus Nørlem Sørensen,
ansvarshavende redaktør*

Ekspert vil matche flygtninge med det EU-land, de helst vil til

Side 4

Libanon tager 148 gange så mange flygtninge som EU*

Side 6

"Det motiverer alt for mange bådflygtninge, at de bliver samlet op"

Side 8

Dansk Flygtningehjælp er i tvivl om effekten af retsforbeholdet

Side 10

"Hr. og Fru Danmark skal ikke bestemme, hvem der får asyl"

Side 12

*pr. 1000 indbyggere

NOTAT
- magasin om Demokrati & Europa

Redaktion: NOTAT, c/o DEO,
Fælledvej 12, København N.
redaktionen@notat.dk

Ansvarshavende chefredaktør:
Rasmus Nørlem Sørensen

Daglig redaktør: Ida Zidore

I redaktionen: Staffan Dahllöf, Sven Skovmand,
Finn Ellegaard, Kenneth Haar, Tine Toft Jørgensen,
Villads Lærke og Michael Birkkjær Lauritsen

Øvrige bidragsydere til dette nummer:
Lise M. Schilder, Marie Brink Nørager og
Mads Malik Fuglsang Holm

Udgivet af Oplysningsforbundet DEO
Abonnement: NOTAT,
Nordkystvejen 2F, 8961 Allingåbro,
tlf. 86 48 16 00, notat@notat.dk
CVR nr.: 18411008

Layout og tryk: NOTAT Grafisk, 86 48 16 00

ISSN: 1603-7480

NOTAT og Oplysningsforbundet DEO er et uafhængigt oplysningsnetværk om EU under mottoet "Mere spændende. Mindre fastlåst" – og uden tilknytning til partier eller bevægelser.

For kun 295 kr. om året får du abonnement på NOTAT og rabat på deltagelse i DEO's arrangementer. Skriv til notat@notat.dk eller ring 86 48 16 00.

Storbritanniens premierminister David Cameron og Italiens premierminister Matteo Renzi står i vidt forskellige situationer, når det kommer til asylspørgsmålet.

Spørgsmålet om flygtninge splitter Europa i Nord og Syd

Lande som Italien er ved at segne under flygtningestrømmen, og det skaber et hav af praktiske udfordringer for EU's asylsystem. Konsekvensen er tiltagende spændinger i forholdet mellem Nord- og Sydeuropa.

AF MARIE BRINK NØRAGER

SPLITTET. I 2014 modtog Italien i omegnen af 170.000 irregulære migranter, som er personer uden juridisk ret til at opholde sig i landet.

Det var et kvantespring fra det tidligere rekordår 2011, hvor antallet var 62.000. Især borgerkrigen i Syrien har været medvirkende til, at millioner af mennesker er sendt på flugt, og af de, der har kurs mod Europa, ankommer en stor andel først til landene ved Middelhavet.

Belastningen af lande som Italien og Grækenland skaber strid mellem Nord- og Sydeuropa. Ifølge Dublin-forordningen, der sætter rammerne om det europæiske asylsystem, skal asylansøgere nemlig have deres sag behandlet i det første land, de ankommer til. Uanset hvad deres endelige destination måtte være.

I langt de fleste tilfælde ender de sydeuropæiske lande derfor med at betale for sagsbehandling, optagelse af fingeraftryk, indkvartering og en eventuel hjemsendelse.

Ser igennem fingre med snyd

Italiens utilfredshed med systemet har ført til, at landets politikere og myndigheder i længere tid har set igennem fingre med, at mange asylansøgere ikke vil have deres fingeraftryk taget af de italienske myndigheder. Hvis de nordeuropæiske lande er endemålet, så kan vi alligevel ikke tvinge dem til at blive, lyder ræsonnementet.

»Måske er de praksisser, der skal forhindre sådanne flugtforsøg ikke bundsolide, men man må tænke på, at ét land umuligt kan være holdeplads for disse endeløse ankomster«, udtrykker viceadmiral i den italienske flåde Filippo Foffi det i dokumentaren *Mare Nostrum: Inside Italy's Migrant Rescue Mission* fra 2014.

System under pres

Det er dog ikke kun politisk uvilje, der har betydning, at Italien ikke har levet op til Dublin-forordningens krav. Landets modtagelses- og asylfaciliteter er presset til det yderste, og forholdene i Italien er kritisable for de mange asylansøgere,

der lever i overfyldte asylcentre eller ender på gaden. Det var medvirkende til, at Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i november 2014 fældede dom i Tarakhel-sagen om, at en afghansk børnefamilie ikke kunne overføres fra Schweiz til Italien på grund af dårlige og usikre asylforhold.

Tarakhel-dommen var medvirkende til, at lektor i statskundskab på Københavns Universitet Marlene Wind konkluderede på en Røde Kors-konference i marts, at Dublin-systemet de facto er brudt sammen.

De nordeuropæiske lande, der også har oplevet en betydelig stigning i antallet af asylansøgere, peger på de sydeuropæiske landes manglende evne og vilje til at leve op til Dublin-forordningen som problemets rod.

Imens appellerer de sydeuropæiske lande med Italien i spidsen til de nordiske kollegaer om en mere solidarisk og lige fordeling af asylansøgere i EU – et projekt, der i sidste ende ville kræve et opgør med hele det skrantende Dublin-system. ♦

Skal EU handle med flygtninge?

Flere forskere mener, at EU's asylsystem har spillet fallit. Men hvad skal komme i stedet? Det giver en tysk og en fransk økonom to forskellige bud på.

Mens flygtningene stadig befinder sig udenfor EU, kunne man matche dem med det land, de helst vil til, foreslår Hillel Rapoport. Her ses en gruppe syriske flygtninge i Irak.

AF LISE M. SCHILDER

KVOTER. Hvis man vil løse et kompliceret problem, bliver man nødt til at tænke ud af boksen. Det mener den franske økonomiprofessor Hillel Rapoport. Han har derfor foreslået, at EU indfører flygtningekvoter, som landene kan handle med, lidt ligesom man handler med CO₂-kvoter for at løse de fælles klimaproblemer.

»Det system, jeg foreslår, tillader landene at købe og sælge adgangskvoter til flygtninge. Handlen sker før personerne ankommer til EU, og før man kender deres identitet. Med andre ord handles der med visa og ikke med mennesker,« siger Hillel Rapoport.

Han forklarer, at systemet kan fungere, fordi udgifterne til at modtage og integrere flygtninge er forskellige fra land til land. Derfor vil nogle lande, som har forholdsvis lave udgifter, være tilskyndet til at tage flere flygtninge, end de egentlig burde. Det kan de tjene på, fordi andre lande, hvor udgifterne er højere, betaler dem for det.

Inden da forsøger EU at matche flygtningene med de lande, de helst vil til. Det sker enten i de lejre, som flygtningene befinder sig i udenfor EU, eller i nogle fælles europæiske modtagecentre. Modellen kræver derfor et fælles europæisk asylsystem.

Hvis nogle lande har så ringe forhold, at ingen flygtninge ønsker at komme dertil, modtager landene bøder, der er langt større end den omkostning, de ville have ved at modtage flygtningene. Flygtningene er dog ikke garanteret at komme til deres ønskeland.

En god idé i teorien

Der er dog scenarier, som modellen ikke tager højde for. For eksempel når det ikke er muligt at give asyl, men heller ikke er muligt at sende en flygtning hjem. Med modellen risikerer man, at der vil sidde flygtninge i modtagecentre og vente i flere år på en afklaring, og så er spørgsmålet hvilke lande, der vil lægge jord til det.

»Det er et problem, vi ikke diskuterer i vores forslag. Og det er et reelt problem, det er jeg klar over,« siger Hillel Rapoport.

Han mener dog, at systemet vil kunne afhjælpe mange af de sager, som tager meget lang tid.

»Det traditionelle system er under hårdt pres. Lige nu er der et kapløb mod bunden, fordi landene kun har tilskyndelse til at trække sagerne ud og til at give meget få flygtninge asyl,« siger han og refererer til den omstridte Dublinforordning. Ifølge den skal flygtninge have behandlet deres sag i det første land, de ankommer til, og det skævvrider fordelingen.

Hillel Rapoport's nye forslag er blevet noteret af mange, blandt andet af den tyske forsker i økonomi og migration Dr. Steffen Angenendt. Han er dog ikke begejstret.

»Økonomer kommer altid med disse forslag, som virker ganske fornuftige og nemme at gennemføre. Men hvis kvotesystemet for CO₂ ikke virker, hvordan skal det så kunne virke med mennesker? Der er for mange faktorer, som systemet ikke kan tage højde for,« siger Steffen Angenendt.

Han mener i stedet, at EU burde oprette en stor asylfond, som vil kunne give en større økonomisk kompensation til de lande, der tager forholdsvis mange flygtninge.

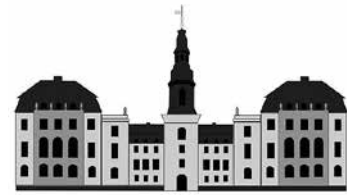
Myten om dansk altruisme

For at finde ud af, hvem der skal kompenseres, skal EU dog beslutte, hvad en fair fordeling af flygtninge er. Det må være første skridt, uanset hvilken model man vælger, mener begge forskere.

Derfor udviklede Steffen Angenendt i 2013 en fordelingsnøgle, som skulle sætte gang i debatten blandt EU's politikere.

»Vi bruger fire faktorer: Landenes BNP, geografisk størrelse, antal indbyggere og andelen af arbejdsløse,« forklarer Steffen Angenendt.

Ifølge hans udregninger fik Danmark

Det mener Folketinget

NOTAT har bedt fire udlændingeordførere forholde sig til de to forslag om en fair fordeling af flygtninge mellem EU-landene.

AF LISE M. SCHILDER

NATIONALT. De danske udlændingeordførere er delt i to lejre, når det kommer til spørgsmålet om fordeling af flygtninge. Den ene består af Enhedslisten og Liberal Alliance, der ønsker at ændre det fungerende asylsystem ved at indføre en fordelingsnøgle.

»Hvis de baltiske lande var smeltet helt ned i 80'erne og der stod en halv million flygtninge på Bornholm, så ville de fleste danskere nok ønske sig, at man lavede en fair fordeling. Der er et behov for at få en eller anden form for fordelingsnøgle,« siger Johanne Schmidt Nielsen (Ø).

Hun anerkender, at der også kan opstå behov for kompensation til de lande, der eventuelt ender med flere flygtninge, end fordelingsnøglen tilsiger. Men hun er ikke vild med idéen om, at EU-landene handler med visa. Det er Mette Bock (LA) heller ikke. Hun ser dog gerne, at der laves et fælles asylsystem, hvorefter flygtningene fordeles mellem landene.

Slipper ikke suveræniteten

Den anden gruppe består af Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne, som ikke ønsker at lave en fordelingsnøgle, da de er bange for, at det vil betyde, at Danmark overlader asylafgørelser til et fælles system.

»Helt grundlæggende synes jeg, at Dublin-systemet fungerer fint. Hvis man afskaffer Dublin-forordningen, kommer systemet til at fungere endnu dårligere,« siger Ole Hækkerup (S).

I hans optik bliver det også "for absurd", hvis EU-landene skal til at handle med flygtningevoter. Ole Hækkerup vil dog gerne hjælpe i nabolandene. Og han mener, at Danmark allerede har bidraget rigeligt ved for nyligt at give 250 mio. kroner til hjælpearbejdet i Syrien og de omkringliggende donorlande.

Det mener Martin Henriksen (DF) også. Han er dog villig til at bruge flere penge, hvis Danmark kan lave en aftale med et andet land om at huse asylansøgere, som kommer til Danmark.

»Vi vil bruge 100 mio. kroner til at starte centre op i andre lande. Det er lidt ligesom den australske model. Og så er det klart, at man må indgå i en forhandling med sådan et land og se, hvor langt man kan komme, siger Martin Henriksen og nævner samtidig, at der ikke er flertal i Folketinget for forslaget.

Spørgsmålet er også, hvor langt pengene rækker. Tyrkiet huser officielt 1,7 og uofficielt 2,5 millioner syriske flygtninge. Landet har brugt 31 milliarder kroner på flygtningene fra 2011 til 2014. I samme periode fik Tyrkiet 1,7 milliarder kroner i støtte fra FN og de europæiske lande. ♦

i perioden 2008-2012 otte procent færre asylansøgninger, end Danmark burde. Til gengæld fik lande som Sverige, Belgien og Grækenland henholdsvis 266, 199 og 139 procent flere asylansøgninger, end de burde. Mens Italien og Spanien fik 23 og 85 procent færre.

»Lande som Italien og Spanien mener, at hele Dublin-systemet er urimeligt, og de føler sig ikke moralsk forpligtet til at følge systemets regler. Derfor underminerer de systemet ved at sænke asylstandarderne, så flygtninge ikke søger asyl hos dem,« siger Steffen Angenendt.

I hans øjne burde der desuden være langt flere lovlige veje ind i EU. Derfor mener han, at man skulle kombinere fordelingsnøglen med flere arbejdstilladelser – uden at ændre ved Dublin-forordningen.

Han har diskuteret modellen med både italienske og græske politikere, og de er ikke kun afvisende.

»De ville være glade for et nyt system, hvis det virker. Men indtil videre er de tilbageholdende, fordi der forgår en løbende debat. Og så længe der ikke tales om forslag, som også omfatter bedre grænsebeskyttelse, så frygter de, at ende på tabernes side igen,« forklarer Steffen Angenendt. ♦

Grundlovs- møde

Fredag den 5. juni kl. 10 - 11.30
Vartov, Farvergade 27, Kbh. K

Jesper Tynell giver Ebbe Kløvedal Reichs Demokratistafet videre til en ny modtager, og vi fejrer 100 året for kvinders valgret samt grundloven af 1915.

Deltagelse er gratis.

TILMELD DIG PÅ **deo.dk**
DEO Tlf. 70 26 36 66 Støttet af EuropaNævnet
EU-debat – mere spændende – mindre fastlåst

Det globale billede

De tre lande i verden, der modtager flest flygtninge pr. 1000 indbyggere, er Libanon, Jordan og Tchad. Måler man på relativ økonomisk belastning, er det Pakistan, Etiopien og Kenya.

AF STAFFAN DAHLLÖF

VERDEN. Asylregler og familiesammenføring fylder godt i den politiske debat i Danmark og i andre EU-lande. Men ser man på det globale billede, er det de færreste asylansøgere, som rent faktisk når til Europa.

Det viser NOTAT's sammenstilling af aktuelle tal fra FN's højflygtningekommissariat UNHCR og EU's statistikkontor Eurostat.

De seneste tal fra Eurostat fortæller, at 625.000 asylansøgere fandt vej til EU-landene i 2014. Det er tre gange så mange som i 2008 – det første år, for hvilket der findes nogenlunde sammenlignelige tal på registrerede asylansøgere.

Usikkert rekordår

Et niveau på 625.000 er blevet kaldt ny rekord. Men det er kun sandt, hvis man ser på de seneste fem år.

**Tallene for Europa er fra 2014 og for resten af verden fra 2013. Malta og Montenegro faldt kraftigt fra 2013 til 2014. Tallene fra Mellemøsten, Afrika og Asien dækker over personer, som omfattes af UNHCR's flygtningedefinition, men som ikke nødvendigvis har søgt om asyl enkeltvis, mens tallene for EU-landene dækker over asylansøgere, hvis ansøgninger ikke er behandlet endnu. I gennemsnit medførte 45 procent af behandlede ansøgninger i 2014 og tidligere en form for opholdstilladelse i EU.*

MØRKELYGTE:

40 foredrag klogere

Aftenmøde tirsdag
d. 12. maj kl. 19-21.30

Vartov, store sal,
Farvergade 27, Kbh. K

Jesper Tynell har været rundt i landet med sin bog Mørkelygten, der sætter spot på embedsværkets rolle i demokratiet. Jesper opsummerer på de mange input fra læsere, embedsmænd og andre.

Deltagelse: 50 kr., 20 kr. for studerende.
Abonnenter gratis.

TILMELD DIG PÅ **deo.dk**
DEO Tlf. 70 26 36 66 Støttet af EuropaNævnet
EU-debat – mere spændende – mindre fastlåst

Flygtningestrømmene fra det tidligere Jugoslavien i starten af 1990'erne nåede op på 700-800.000 om året. Der skal dog tages forbehold for, at tallene ikke er opgjort ens. Det var først i 2008, at EU-landene nåede til enighed om statistiske definitioner af hvem, der kan regnes som asylansøgere.

Ethvert forsøg på sammenligning af tal løber hurtigt ind i problemer med forskellige definitioner.

Mellem 25 og 30.650

Tallene fra Eurostat for EU-landene plus Island, Norge, Schweiz og Liechtenstein

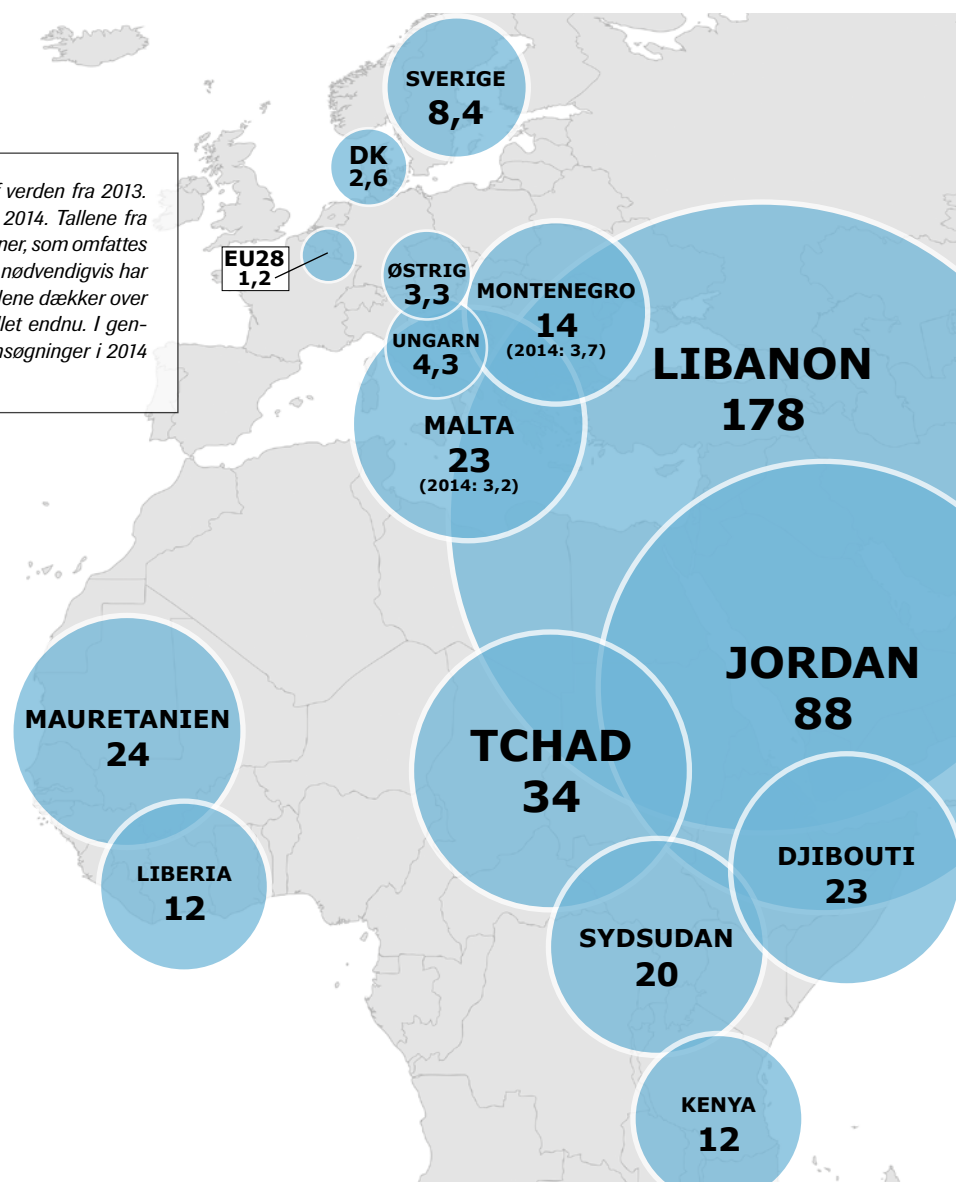
er tal på de personer og familiemedlemmer, som aktivt har søgt om asyl eller anden form for beskyttelse i europæiske lande. Altså asylansøgere.

Tallene på de, der anerkendes som flygtninge og rent faktisk får asyl eller anden form for beskyttelse, svinger betragteligt fra år til år og fra land til land.

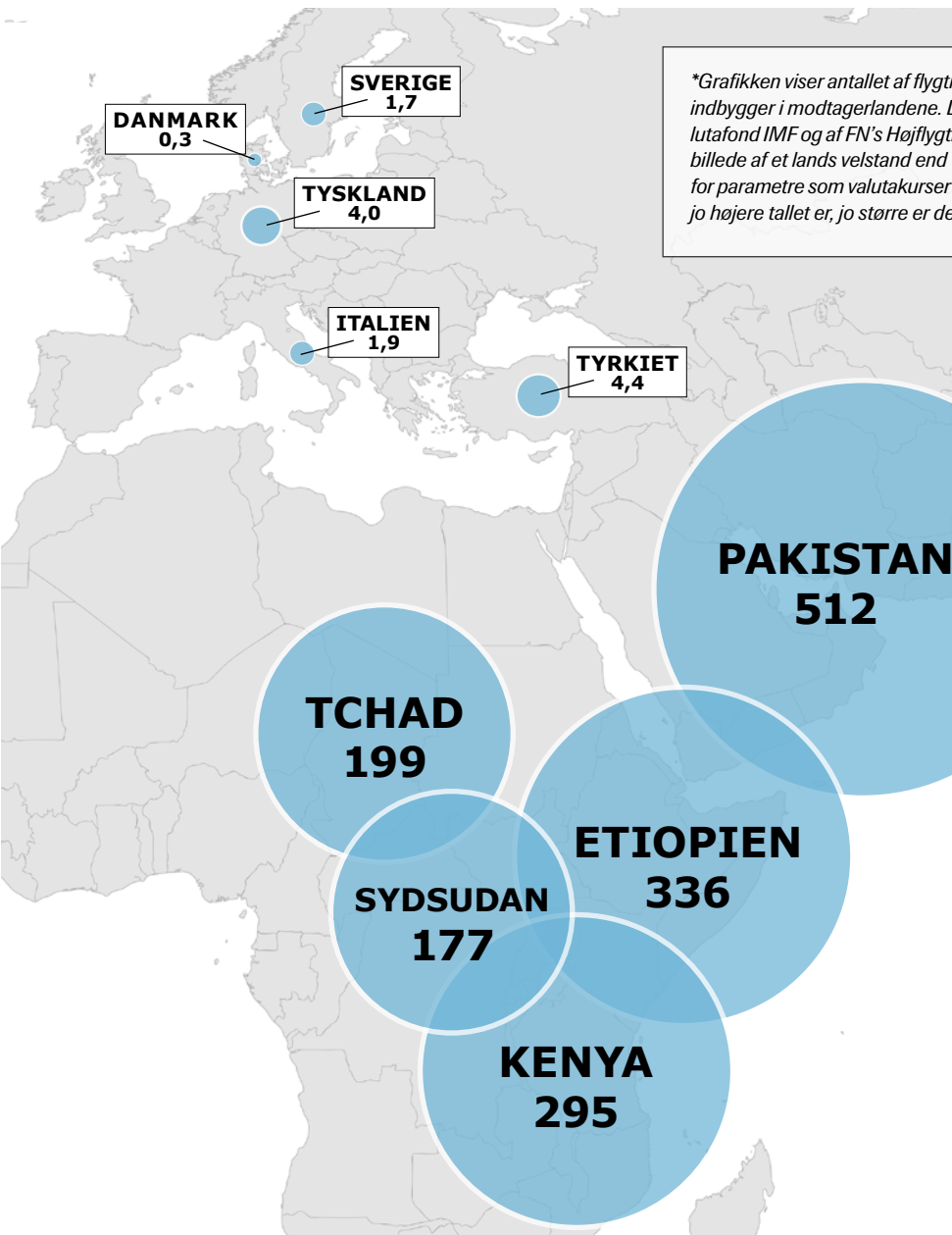
I Kroatien fik 25 af i alt 235 flygtninge asyl i 2014, mens 30.650 ud af 39.905 fik asyl i Sverige samme år.

Gennemsnittet i EU for førstebehandling af asylansøgere i 2014 var, at 45 procent fik en positiv besked.

ANTAL FLYGTNINGE MODTAGET PR. 1.000 INDBYGGERE*

ANTAL FLYGTNINGE MODTAGET I FORHOLD TIL INDBYGGERNES VELSTAND*

*Grafikken viser antallet af flygtninge pr. 1.000 købekraftsparitet for den enkelte indbygger i modtagerlandene. Den målestok bliver brugt af den Internationale Valutafond IMF og af FN's Højflygtningekommisariat, fordi den giver et mere præcist billede af et lands velstand end for eksempel BNP alene. Målestokken tager højde for parametre som valutakurser og for, hvor meget man får for en dollar. Kort fortalt, jo højere tallet er, jo større er den relative belastning af modtagerlandets økonomi.

33,3 millioner i eget land

I tallene fra UNHCR for Mellemøsten, Asien og Afrika er kun en lille del (1,2 af 16,7 millioner i 2013) asylansøgere i europæisk forstand, hvilket vil sige, at den enkelte har søgt asyl eller anden beskyttelse.

De resterende var 5 millioner palæstinensere, som er omfattet af hjælp fra FN-organet UNWRA, plus 11,7 millioner, som omfattes af UNHCR's mandat, hvilket betyder, at de har en form for flygtningestatus, men ikke nødvendigvis får hjælp.

Derudover var der i 2013 ifølge UNHCR 33,3 millioner internt fordrevne; det vil sige en slags flygtninge i eget land. De internt fordrevne omfattes ikke direkte af UNHCR's mandat, men omfattes, som det siges, af organisationens bekymring.

I det hele taget var der 51,2 millioner fordrevne mennesker i verden i slutningen af 2013.

Hvilke af disse mange tal, som overhovedet er relevante at sammenligne med hinanden, er i den sidste ende et politisk spørgsmål.

68,5 gange flere end Danmark

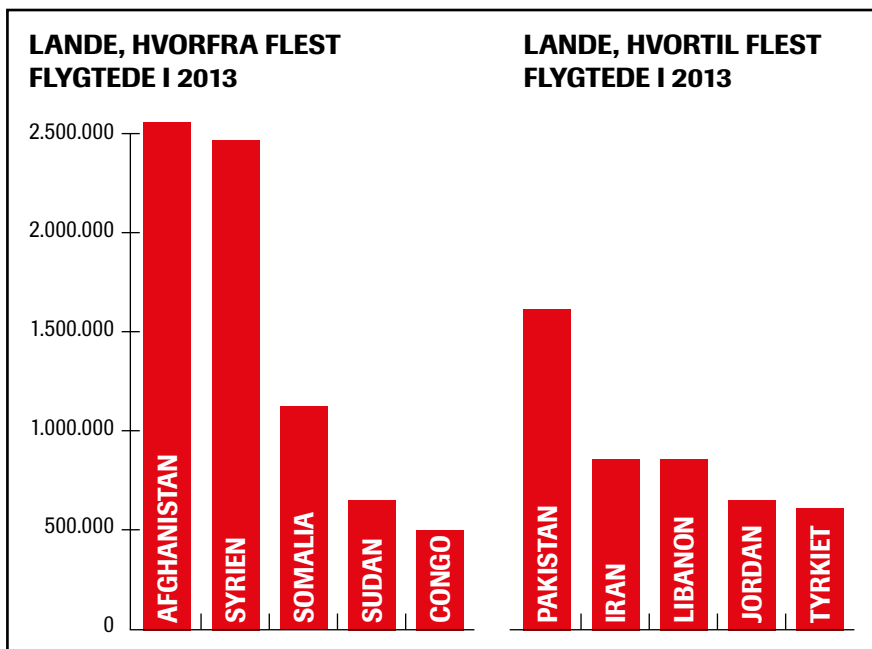
Der er også, som det fremgår ovenfor, gode grunde til at tage de tilsyneladende meget præcise tal med et gran salt.

Der er til gengæld ingen grund til at betvivle den store niveauforskel mellem Europa og resten af verden – uanset hvilken sammenligningsmodel, man vælger, og uanset usikkerheden omkring de enkelte tal.

Målt i antal flygtninge pr. 1.000 indbyggere (diagram 1), har Libanon modtaget 148 gange flere flygtninge end de 28 EU-lande samlet, og 68,5 gange flere end Danmark.

Målt i hvor mange flygtninge, som forskellige lande har modtaget i forhold til befolkningens velstand (diagram 2), topper Pakistan med 512 flygtninge pr. dollar i den gennemsnitlige pakistaners købekraft.

Det tilsvarende tal for Danmark er 0,3. ♦

Kilde: UNHCR

til Anders
Primdahl Vistisen
Medlem af
EU-Parlamentet for
Dansk Folkeparti og
stedfortræder i udvalget
for borgerrettigheder
og retlige anliggender.

AF TINE TOFT JØRGENSEN

Foregår der en fair fordeling af flygtninge i EU i dag?

Nej, for man overholder ikke Dublin-forordningen, som siger, at flygtninge skal søge asyl i det første sikre EU-land, de når til. Det er desværre sådan, at lande som Italien ikke registrerer dem, der ønsker at søge asyl. Og det er da sådan set urimeligt, når man har aftalt fælles spilleregler.

Hvordan kan fordelingen blive mere fair?

Den mest fair måde er at hjælpe flygtninge tæt på de områder, de flygter fra. Sådan hjælper man de svageste og flest muligt for de penge, der er til rådighed.

Men nærområderne tager i forvejen 90 procent af flygtningene. Libanon, der er mindre end Danmark, har taget over 1,5 million syriske flygtninge. De kan vel ikke blive ved?

Men i stedet for at lade Danmark tage 10.000 flygtninge, så kunne man bruge pengene på at højne standarderne i Libanon. Så ville man kunne hjælpe 100.000 flygtninge til en højere levestandard i stedet for at hjælpe nogle få, der tager turen til Europa.

Du har foreslået, at flygtninge, der bliver samlet op af europæiske både, skal sendes tilbage, selvom de kan søge asyl så snart, de kommer i kontakt med myndigheder i EU. Hvorfor skal vi sende flygtninge, der har kastet sig ud i den farefulde færd, hjem igen?

Forði det motiverer alt for mange til at risikere livet på Middelhavet, at man bliver samlet op og taget til Europa. Tallet er jo eksploderet.

Skal det være muligt for flygtninge at søge asyl fra deres hjemlande eller fra ambassader, som kommissæren for migration har foreslået?

Det er en fejl at tro, at ambassadeasyl er en vej frem. Det kan vi se fra de hollandske erfaringer. Mange vil smide deres papirer væk, og det bliver et administrativt kaos, hvor behandlingstiden bliver femdoblet, fordi så mange har lyst til at komme til Europa. Det vil gå ud over dem, der reelt er flygtninge, fordi de skal vente meget lænere på at få svar.

Historien om EU's asyl

Siden 1985 har EU-landene forsøgt at finde fælles løsninger på asylområdet. Men der er lang vej igen.

AF VILLADS LÆRKE

HISTORIE. Da EF blev grundlagt, var det med fokus på milepæle som samhandel, fri bevægelighed og en toldunion med internt åbne grænser. Men for at realisere det indre marked, blev det hurtigt vigtigt også at forholde sig i fællesskab til de ydre grænser.

Første skridt var Schengen-traktaten i 1985, hvor man vedtog fælles regler for visum, asyl og ekstern grænsekontrol. På det tidspunkt pressede spørgsmålet sig særligt på, forklarer Martin Lemberg-Pedersen, der er post. doc. ved centret for avancerede migrationsstudier på Københavns Universitet:

»Der kom mange sovjetiske flygtninge, og det lagde et pres på Vesteuropa. Danmark arbejdede i 80'erne med begrebet 'flygtninge i kredsløb', fordi mange sovjetiske flygtninge tog videre til Danmark,

hvis de var blevet nægtet asyl i Tyskland,« forklarer han.

Næste skridt var Maastricht-traktaten, der blev indgået i 1991. Her lagde man en plan for, hvordan asyl- og flygtningepolitikken skulle harmoniseres i EU. Der var dog ikke de store ændringer i forhold til Schengen. Udlændingepolitik, herunder asylpolitik, indvandring og grænsekontrol, krævede stadig enstemighed blandt medlemslandene for at blive vedtaget.

Sideløbende med Maastricht faldt det daværende Jugoslavien fra hinanden, og Vesteuropa stod overfor en menneskelig katastrofe i sit nærområde. 3,7 millioner blev fordrevet af borgerkrigen, og heraf kom 700.000 til Vesteuropa – ifølge Hans Kornø Rasmussens "Det Danske Dilemma". Det blev endnu en grund til at sikre mere fælles koordinering.

system

Landene mister vetoret

Da Amsterdam-traktaten trådte i kraft i 1999, overgik asylpolitikken fra at være et mellemstatsligt til at blive et overstatsligt anliggende. Det betød i praksis, at medlemslandene mistede deres vetoret på alle EU-regler indenfor indvandring, asyl- og flygtningepolitik.

Med Amsterdam-traktaten blev Schengen fra 1985 gældende EU-lov. Der var for alvor banet vej for en fælles asylpolitik, herunder koordinering af standarder, ekstern kontrol af grænser og samarbejde med lande uden for EU om behandling af flygtninge i deres nærområder.

En afgørende udvikling i 1999 var, at Rådet blev tildelt en central rolle, og det har siden skabt store praktiske udfordringer, vurderer Martin Lemberg-Pedersen:

»Europa-Parlamentets og specielt Kommissionens forslag om en mere li-

1990'ernes krig i det daværende Jugoslavien sendte i en periode over 700.000 på flugt til EU om året. Her ses en gruppe flygtninge fra Kosovo i Blace-området i Makedonien.

gelig og solidarisk fordeling af flygtninge mellem EU's medlemslande er ofte blevet skudt ned af Rådet. Men der er blevet oprettet en såkaldt LIBE-komité i Europa-Parlamentet, som i hvert fald formelt set har sikret Parlamentet mere indflydelse end før”.

Seneste aftaler

2003 var en milepæl for EU's asylpolitik, da Dublin II blev vedtaget – hvilket var en udbygning af Dublin-forordningen fra 1990. Formålet med forordningen, der gælder direkte i landene, var at fastsætte nogle uomgængelige regler for fordeling af flygtninge. Konkret bestemmer den hvilket land, der skal behandle hvilken asylansøgning – det første, personen ankommer til – og at asyl kun kan søges i ét EU-land.

Målet med Stockholm-programmet for perioden 2010-2014 var at oprette et fælles område for beskyttelse og solidaritet. Den satte de komplicerede regler i Lissabon-traktaten ind i en handlingsplan, som skulle skabe en fælles politik for medlemslandene.

Programmet understreger solidaritet med de medlemslande, der er udsat for et massivt pres. Det gælder især sydeuropæiske lande som Italien og Grækenland, hvortil et stort antal flygtninge ankommer fra Mellemøsten og Afrika via Middelhavet.

EU har desuden etableret den fælles database for fingeraftryk EURODAC, som blev implementeret i juni 2003, asylstøttekontoret EASO på Malta i 2010 og Frontex i 2004, som arbejder med sikkerhed og grænsekontrol af eksterne grænser. EUROSUR, der gik i luften i efteråret 2013, er et system, der blandt andet samler medlemslandenes kontrolsystemer og kan indføre droner til grænsekontrol.

Til trods for flere årtiers tilnærmelser mod en fælles asylpolitik opererer EU-landene de facto stadig med 28 forskellige asylsystemer. ♦

til
Morten Helveg Petersen
Medlem af
EU-Parlamentet for
Radikale, stedfortræder
i udvalget for borger-
rettigheder og
retlige anliggender

AF TINE TOFT JØRGENSEN

Foregår der en fair fordeling af flygtninge i EU i dag?

Nej. Der er stor forskel på, hvor mange flygtninge de enkelte lande tager, og det er enormt tilfældigt, hvordan og hvor de kommer ind i EU. Så vi bør have mere solidaritet på det felt. Men altså, man kan have progressive holdninger på det her område, men dybest set vil medlemsstaterne ikke.

Hvordan kan fordelingen blive mere fair?

Ved at vi styrker de administrative myndigheder i de lande, hvor systemerne reelt er brudt sammen. Vi kan også styrke de institutioner, der allerede findes i EU, som EASO, det fælles asylkontor.

Skal EU lave en form for kvotefordeling?

Nej, det er at gå for vidt. Men der er lang vej at gå med de indledende trin, inden man kommer derhen.

I 2014 søgte over 600.000 mennesker asyl i EU. Mange mener, at Dublinsystemet er brudt sammen. Hvor længe kan det fortsætte?

Det er der desværre ikke noget godt svar på. Vi står med et historisk højt antal flygtninge, så det er dybt alvorligt. Men vi er flere skridt fra at nå helt derud, hvor det er fælles kvoter.

Skal det være muligt for flygtninge at søge asyl fra deres hjemlande eller fra ambassader, som kommissæren for migration har foreslået?

Det kan være ret vidtgående, for det kan jo betyde, at hvis man så kommer ind via Grækenland, så kan man sige, at man hellere vil søge i Finland for eksempel. Så jeg vil nærstudere forslaget først.

Ukendte konsekvenser af retsforbeholdet

Dansk Flygtningehjælp er i tvivl, om retsforbeholdet overhovedet har haft nogen betydning for antallet af asylansøgere. Justitsministeriet vil ikke kommentere det.

»Hvis man ser på antallet af flygtninge, som er ankommet til Europa og til Danmark over en årrække, så er de kurver meget parallelle,« siger Andreas Kamm.

AF STAFFAN DAHLLÖF

FORBEHOLD. Otte ministerier og fem partier (S, R, SF, V og K) har lagt navn til en 154 siders rapport om den kommende folkeafstemning om retsforbeholdet.

Rapporten gør rede for de EU-beslutninger, som Danmark ikke har deltaget i, og for forskellene mellem EU-lov og dansk ret.

Der er dog ingen forsøg på at vurdere, om forbeholdet har virket – i den forstand, at Danmark har modtaget færre flygtninge, end hvis forbeholdet ikke havde været der.

NOTAT har spurgt Justitsministeriet om årsagen til den manglende analyse, men har efter gentagne forsøg i en uges tid ikke kunnet få nogen med en eventuel viden i tale.

Kurverne følges ad

Andreas Kamm, generalsekretær i frivilligorganisationen Dansk Flygtningehjælp, mener ikke, at forbeholdet har haft en dokumenteret betydning:

»Hvis man ser på antallet af flygtninge, som er ankommet til Europa og til Danmark over en årrække, så er de kurver meget parallelle,« siger han.

Det er der ifølge Andreas Kamm to årsager til.

For det første fungerer den fælles flygtningepolitik ikke i praksis. Beslutningerne fortolkes meget forskelligt i medlemslandene, hvis de overhovedet bliver fulgt. For det andet ligger de danske regler i realiteten meget

tæt på de fælles EU-beslutninger, selvom Danmark ikke formelt omfattes af dem.

»Den danske politik har en relativt god standard. Afstanden mellem dansk politik og europæisk er meget mindre end afstanden mellem EU's beslutninger og implementeringen i lande som Grækenland og Bulgarien.«

Danmark er attraktivt

Fra politisk side siger man jo, at den og den stramning har haft en tydelig effekt?

»Det kan man aldrig rigtigt bevise.

Politisk taler man om, at Danmark ikke må være et attraktivt sted at søge til. Så siger jeg, at det er vi, og at det har at gøre med vores sygehuse, undervisning og alt det, som er del af vores velfærdssamfund. Danmark ligger i øvrigt ret højt, hvis man måler på, hvor mange flygtninge vi modtager pr. indbyggere,« siger Andreas Kamm.

Sociale medier måske

Følger mellemændene eller menneskesmuglerne ikke godt med i de politiske beslutninger?

»Muligvis har det betydning, hvad der skrives på sociale medier for højtuddannede og internationalt orienterede grupper som syrere. Men det er meget svært at dokumentere,« siger Andreas Kamm.

NOTAT har spurgt Socialdemokraternes EU-ordfører og tidligere justitsminister Morten Bødskov om hans vurdering af retsforbeholdets effekt:

»Det afhænger jo af flygtningestrømmen. Man kan ikke stille det op på den måde. Men uden danske regler om familiesammenføring havde vi haft en væsentligt større andel flygtninge,« svarer han.

Men spiller det nogen stor rolle – forskellen er jo i forvejen enorm mellem EU-landenes andel af flygtninge?

»Antallet betyder selvfølgelig noget, og derfor kan Danmark ikke føre en politik som i Sverige. Men bundlinjen er FN's flygtningekonvention, som vi overholder alle sammen,« siger han.

Det handler om hvor

Venstres EU-ordfører Jakob Ellemann-Jensen har heller ikke et bud på konsekvenserne af Danmarks formelle enegang.

»Det må være Justitsministeriet, som svarer på det. Jeg aner det ikke, og mener heller ikke, at det er relevant. Det handler ikke om, hvor mange mennesker, der vil være berørt, men om hvor, beslutningen bliver truffet.«

»Nu har vi fået et tag selv-bord, som er yderst fordelagtigt. Vi har valgt, hvor Danmark skal være med ud fra betragtninger om, hvor beslutningerne fattes bedst. Asyl og indvandring varetages bedst i Danmark og ikke i EU.«

Og så er det ligegyldigt, om det vedrører 1 person eller 1.000?

»Ja, det handler om hvor, beslutningerne træffes.« ♦

Fortrolige møder med bankerne

Efter et års stædig kamp lykkedes det at få adgang til referater fra 67 ud af 433 møder mellem Kommissionen og finanssektorens lobbyister. Resten havde ikke "som sådan ført til officielle dokumenter".

AF KENNETH HAAR

MØDER. I marts 2014 bad Corporate Europe Observatory om at få udleveret referater fra møder mellem EU-Kommissionen og repræsentanter for finanssektoren siden januar 2013. Det skulle ende i et langvarigt tovtrækkeri, der først sluttede i marts 2015 - et år efter den første henvendelse. Og selv efter den lange ventetid var resultatet mangelfuldt. Kun en brøkdel af møderne var dækket af de udleverede dokumenter.

Indrømmet. Det lyder af meget, at bede om dokumenter fra møder, der har fundet sted over 16 måneder. For det var ikke så få. Generaldirektoratet for det indre marked havde holdt 433 møder med repræsentanter for finanssektoren, hvilket er mere end ét for hver arbejdsdag.

Men ansøgningen var ikke sendt afsted for at chikanere embedsmændene. Den var et forsøg på at få et indblik i, hvad Kommissionen talte med finanssektoren om i en tid, hvor mange store reformer var på tapetet. Der var diskussionen om indførelse af en skat på finanstransaktioner (sometider kaldet Robin Hood-skatten), bankunionen og centralisering af banktilsyn hos Den Europæiske Centralbank.

Sidst men ikke mindst var det behandlingen af et forslag, der blandt andet har til formål at begrænse bankers brug af deres kunders penge til spekulation, og andre aspekter af en pakke om "bankstruktur", som potentielt kunne ændre måden, man driver bankvirksomhed på i Europa. Alt dette var på tapetet i

2013, og det i sig selv retfærdiggjorde en stor ansøgning.

Borgere har faktisk krav på at få udleveret den slags dokumenter. Det siger EU-reglerne. Men der er også undtagelser, og dem havde Kommissionen brugt flittigt, da svaret på ansøgningen kom efter et halvt års ventetid. 11 af de 36 mødereferater, der blev udleveret, var censureret for at beskytte lobbyisternes "forretningshemmeligheder". Faktisk var de så beskårede, at mange kun rummede en beskrivelse af den høflige velkomst og præsentation af mødedeltagerne - med navnene omhyggeligt streget ud. Og så var der i øvrigt 31 dokumenter, som blev tilbageholdt i deres helhed.

Problemerne sluttede ikke her. Ud af de 433 møder, som CEO havde bedt om referater fra, havde Kommissionen kun omtalt 67 i sit svar. Forklaringen var, at ikke alle møder "fører til officielle dokumenter som sådan". Med andre ord kan det sagtens være, der findes referater fra møderne. De er bare ikke "officielle dokumenter", og skal "som sådan" ikke udleveres.

Den slags er en rød klud for en gruppe som CEO, der har åbenhed som en central værdi og i mange år har krævet det håndhævet af EU-institutionerne. Så i de følgende måneder udspandt sig en brevveksling med argumenter og modargumenter, og til sidst havnede sagen hos Kommissionens klagekasse.

Her faldt den endelige afgørelse i slutningen af februar 2015, hvor CEO fik fuldt medhold i de fleste klagepunkter, og fik udleveret de 67 dokumenter med

En god måned for:

Vindmølleindustrien

EU-Kommissionen har godkendt, at den tyske regering giver økonomisk støtte til 20 havvindmølleparker.

Med en støtteordning kan forbundsrepublikken pille ved markedsprisen for elektricitet, hvilket Kommissionen hidtil har nægtet af frygt for at skævvride konkurrencen. Tyskland får lov, fordi det vil bidrage til at nå EU's energi- og miljømål.

De samlede investeringer løber op i omkring 218 mia. kr.

En dårlig måned for:

Google

Margrethe Vestager er gået i krig med Google. EU-kommissæren mener, at Google misbruger sin dominerende markedsposition og har nu startet en sag mod internetgiganten.

Den primære kritik lyder, at Google fremhæver sine egne produkter højere end andres i søgeresultaterne.

Hvis Googles praksis findes konkurrenceforvidende, kan Vestager uddele bøder på op til 10 procent af Googles globale omsætning, der i sig selv er på omkring 60 mia. euro.

kun navne på personer og nogle enkelte afsnit udeladt.

Det var ikke uinteressant læsning. CEO kunne sammenligne de 67 dokumenter med de tidligere og mere censurerede versioner, og på den måde konstatere, at langt det meste af det, der var blevet strøget af hensyn til "forretningshemmeligheder", såmænd bare var beskrivelser af klassiske lobbymøder, hvor banker, investeringsfonde eller andre repræsentanter for finanslobbyen klager over bestemte forslag, og forsøger at vinde gehør for konkrete ændringsforslag. Tekster, som er fuldt omfattet af retten til aktindsigt.

Sagen som helhed var dog ikke en sejr for CEO. For med 67 dokumenter i hånden efter et års arbejde var CEO stadig helt uden informationer om 366 møder mellem Kommissionen og navngivne finansvirksomheder og -lobbyorganisationer. En åbenhed med så store begrænsninger er af tvivlsom værdi. ♦

Lobbyklummens skribent Kenneth Haar er researcher i organisationen, Corporate Europe Observatory, der overvåger lobbyisme. Han kommenterer jævnligt på lobbyisme i medierne.

En retfærdig asylbehandling for flygtninge kan og bør ikke underlægges folkestemninger. Det mener Michala Bendixen, der er selvlært flygtningelobbyist.

Hr. og Fru Jensen skal ikke have indflydelse på, hvem der får asyl. For menneskerettigheder er ikke til debat, mener Michala Bendixen.

Menneskerettigheder skal ikke til debat

AF TINE TOFT JØRGENSEN

RETFÆRDIGHED. At komme til Europa for at søge om asyl er som regel en lang og farefuld rejse, som kun kan lade sig gøre, hvis man betaler store summer til en menneskesmugler. Det er uanset, om man rejser fra Afghanistan via Tyrkiet eller fra Eritrea via Libyen. Jo flere penge, man betaler, jo sikrere er rejsen. På vejen bliver familierne ofte splittet ad.

Sådan forklarer Michala Bendixen fra Refugees Welcome vilkårene for flygtninge, der søger til Europa i dag:

»Det er ret utroligt, at EU ser til, mens man har en kriminel underverden i den målestok. Det ville man kunne afhjælpe fra den ene dag til den anden, hvis det var en mulighed at søge asyl i hjemlandene.

Så undgik asylansøgere at betale 100.000 kroner for at rejse over Middelhavet, risikere deres liv, blive skilt fra deres familier og leve i månedsvi i transit.«

Retfærdighed en drivkraft

Michala Bendixen har for nyligt modtaget den nystiftede pris fra Rådet for Menneskerettigheder for sit frivillige arbejde som formand for Refugees Welcome, der leverer juridisk rådgivning til asylansøgere. Vi mødes i hendes hjem i Valby, hvor hun til daglig designer logoer og kampagner for blandt andre Kræftens Bekæmpelse og Amnesty International. Flygtningearbejdet

er i princippet en bibeskæftigelse, men fylder ikke så lidt i hendes liv.

For Michala Bendixen er retfærdighed en drivkraft. Hun laver kun grafisk arbejde for kunder, hvis værdier hun kan stå inde for, og derfor føles springet fra designer til selvlært ekspert i asylovgivning ikke så langt, som det måske kunne lyde.

»Jeg har altid været hysterisk rasende, når ting blev uretfærdige. Der skal være fair regler, og alle skal have en reel chance. Det er jo tilfældigt, hvor man bliver født, og hvilket pas man har,« siger hun og tilføjer, at hun nok tror på menneskerettighederne, hvor andre tror på Gud.

Et bureaukratisk system

Michala Bendixen er vokset op i en kunstnerfamilie, og som ung gjorde hun sig ingen forestillinger om, at hun en dag skulle komme til at arbejde med jura. Men sansen for retfærdighed og

” Det er jo et asylretligt problem i sig selv, at man anerkender folks ret til at søge asyl, men forhindrer dem i at gøre det. ”

en interesse for det globale har hun altid haft med:

»Det multikulturelle har altid været enormt positivt for mig. Jeg mødte mange familier gennem børnehaver og fællesgårde på Vesterbro, og har hjulpet dem med praktiske ting. Her fandt jeg hurtigt ud af, at rigtig mange flygtninge har problemer med at forstå de danske asylregler, fordi reglerne diskriminerer fremmede mennesker langt mere, end vi danskere ved.«

Trods systemets bureaukrati oplever hun, at man kan meget, hvis man virkelig kæmper.

»Dem, vi hjælper, har en større chance for at blive i landet. Vi ved hvilke advokater, der er de bedste, og vi kan hjælpe dem til at undgå fejltrin i deres sag. Så det gør en forskel.«

Lad falde, hvad ikke kan stå

EU's asylsystem er i dag indrettet på en måde, så flygtninge risikerer deres liv for at komme i sikkerhed. Det kunne man ændre, hvis man – som EU-Kommissionen har luftet et forslag om – gjorde det muligt at søge asyl på ambassader i hjemlandene, mener Michala Bendixen:

»Det er jo et retligt problem i sig selv,

at man anerkender folks ret til at søge asyl, men forhindrer dem i at gøre det. Det giver ikke nogen mening. Det er ligesom at tilbyde dig tilskud til en børnehavplads, uden at have en postkasse, et kontor eller noget sted, du kan gå hen med din ansøgning.«

Ansøgninger i hjemlandene er dog kun en del af løsningen, for der er flere grundlæggende problemer med EU's asylsystem. Dublin-princippet om, at man skal søge asyl i det første land, man ankommer til, har ifølge Michala Bendixen aldrig fungeret. Flere medlemslande magter ikke opgaven:

»Jeg håber, at Dublin-systemet bryder sammen. Det kommer aldrig til at fungere, og som det ser ud nu, bliver der større og større forskelle mellem EU-landene.«

Kvoter en god idé

Et godt alternativ til det nuværende system kunne være en fælles kvotefordeling af flygtninge mellem landene. En fordeling, som landene ikke skulle have indflydelse på, mener Michala Bendixen:

»Det optimale ville faktisk være, hvis man tog hele sagsbehandlingen ud af nationalstaterne.«

»Det optimale ville faktisk være, hvis man tog hele sagsbehandlingen ud af nationalstaterne. Der var et år under Irak-krigen, hvor Danmark gav asyl til 10 procent af irakerne, mens Sverige og Tyskland gav til næsten 100 procent. Det var jo ikke en forskel på irakernes sikkerhedssituation, kun på sagsbehandlingen. Den slags tal viser, at det ofte er et lotteri, hvem der får asyl.«

Sagsbehandlingen skulle så varetages af et fælles EU-agentur eller af FN's flygtningeorgan UNHCR.

»Hvem, der er i stand til at tage flest flygtninge, er jo et spørgsmål om kapacitet, og om hvilke lande, de forskellige flygtninge bedst kan gøre en positiv forskel i,« siger hun og udtrykker sin undren over, at man i EU kan blive enig om kvoter for fisk, landbrug og forurening, men ikke for flygtninge.

Ikke til debat

Michala Bendixen finder det i det hele taget mystisk, at man bliver ved med at diskutere spørgsmålet om flygtninge, som hun kalder en "pseudodiskussion". Det burde ikke være til debat.

Men hvad så med borgernes demokratiske indflydelse?

»Jamen det ville være rigtig godt at få fjernet det (asylpolitikken, red.) fra det demokratiske, for det er faktisk ikke noget, folk skal bestemme. Det er menneskerettigheder. Slut, færdig, punktum. Hr. og Fru Jensen skal ikke have indflydelse på, om en person er i risiko eller ej. Det er eksperter, baggrundsrapporter, dommere og sagsbehandlere, der skal afgøre det.« ♦

DEBATMØDER

Skal EU være solidarisk om flygtninge?

KØBENHAVN:

Thomas Gammeltoft-Hansen

Tirsdag den 5. maj kl. 17 - 18.30

Trampolinhuset, Thoravej 7, Kbh. NV

Grækenlands asylsystem er brudt sammen, og Italiens står over for et kollaps. Samtidig strammer andre EU-lande deres asylregler.

Hvordan undgår vi, at EU's lande konkurrerer på stramninger på asylområdet? Hvordan oplever flygtningene mødet med det europæiske asylsystem? Hvad er Danmarks rolle, og hvad vil der ske med de danske asylregler, hvis retsforbeholdet ophæves?

AARHUS:

Jens Vedsted Hansen og Julie Nynne Bune

Tirsdag den 12. maj kl. 17 - 18.30

Remisen, Skovgaardsgade 3, Aarhus

Ifølge europæiske asylregler skal en flygtning have behandlet sin sag i det land, han eller hun først er rejst ind i.

Det lægger en stor del af ansvaret over på de kriseramte, sydeuropæiske lande. Hvordan kan det ændres?

Deltagelse: 50 kr., 20 kr. for studerende.

Abonnenter gratis.

TILMELD DIG PÅ **deo.dk**
DEO Tlf. 70 26 36 66 Støttet af EuropaNævnet
EU-debat – mere spændende – mindre fastlåst

MICHALA BENDIXEN

Michala Clante Bendixen (1967) er formand for den humanitære organisation Refugees Welcome, som yder gratis rådgivning til asylansøgere og fortalervirksomhed for flygtninge. Hun har arbejdet frivilligt i mange år, men modtager nu et mindre honorar fra foreningen. Hun er uddannet og driver en virksomhed indenfor grafisk design. Refugees Welcome hed oprindeligt Flygtninge under Jorden, men har ændret navn og fokus med hende ved roret. Hun modtog i december 2014 den nystiftede Menneskerettighedspris fra Rådet for Menneskerettigheder, som går til en organisation eller person, som har gjort en særlig indsats for menneskerettighederne i Danmark.

Drømme om fortiden og frygt for fremtidens masseindvandring

Romantiske drømme om at genskabe fordums storhed og frygten for masseindvandring truer med at føre Storbritannien ud af EU, hvis Cameron vinder valget 7. maj.

AF MADS MALIK FUGLSANG HOLM

IMPERIUM. Alting var bare bedre i gamle dage. Dengang Britannien herskede på verdenshavene, og Det Britiske Imperium strakte sig over en tredjedel af kloden. I dag har Storbritannien for længst mistet sin position som verdens midtpunkt, men det afholder ikke dele af den konservativt ledede regering fra at forfølge drømmen om at genskabe fortidens storhed ved at løsrive Storbritannien fra kontinentet og melde sig ud af EU – også selvom partiets formand, David Cameron, helst ser landet som en del af EU-samarbejdet.

Vejen ud af EU er brolagt med risikabel økonomi og sure skatter
Vinder premierminister David Cameron valget den 7. maj, kan de EU-kritiske kræfter i Storbritannien se frem til en folkeafstemning om medlemskabet af EU. Det vil samtidig markere det første skridt mod genoprettelsen af det engang så stolte land.

Men spørger man Ole Helmersen, lektor ved CBS og forsker i britiske samfundsforhold, vil en udmeldelse nærmere føre de EU-skeptiske briter længere væk fra, at kunne realisere deres drøm om at se landet vende tilbage til fordums styrke.

»Storbritannien bryder selvfølgelig ikke sammen som land, hvis de melder sig ud af EU. Men de står overfor en række udfordringer. For det første skal de lykkes med at indgå bilaterale handelsaftaler med EU og vækstmarkederne. Derudover skal de kunne imødegå den usikkerhed, der vil opstå omkring det britiske marked, som vil afskrække udenlandske investeringer. Det gør, at et brud med EU er forbundet med stor økonomisk risiko for Storbritannien,« vurderer Ole Helmersen.

Han peger desuden på, at hvis briterne stemmer sig ud af EU, så vil skotterne, der er meget positive overfor EU, kræve en ny folkeafstemning om skotsk selvstændighed. Hvis det sker, vil de med stor sandsynlighed vælge Storbritannien fra og EU til.

EU = indvandring

Selvom briternes drømme om fortiden kan virke ude af trit med virkeligheden for os på kontinentet, er de måske alligevel ikke så fremmede, som vi ønsker at gøre dem.

For er briternes længsel mod fortiden i virkeligheden et udtryk for, at de føler deres kulturelle fællesskab truet af den masseindvandring, som Storbritannien har oplevet siden kolonitiden?

Sikkert er det, at den massive opbakning, som UK Independence Party (UKIP) har oplevet siden sin entré på den politiske scene, i høj grad skyldes partiets indvandrerkritiske holdninger, som det er lykkedes partiet at give EU en stor del af ansvaret for.

»Sammenkædningen af EU og den øgede indvandring har stor betydning for EU-modstanden i Storbritannien. Man føler, at EU øger indvandringen frem for at begrænse den, og det er derfor, at man nu vil have landets suverænitet hjem fra Bruxelles og tilbage til parlamentet i London,« siger Ole Helmersen.

Drømmen om at trække Storbritannien ud af EU og gøre landet magtfuldt ligesom i de gode gamle dage fylder meget i hovederne på dele af det konservative parti. Men den folkelige opbakning til det projekt er mest af alt drevet af utilfredshed med indvandringen.

Om vi skal vænne os til et EU uden Storbritannien, vil tiden vise. I første

omgang må vi afvente resultatet af parlamentsvalget den 7. maj, som bliver altafgørende for, hvorvidt landets EU-medlemskab skal tages op til revision. ♦

Artiklen er skrevet i forlængelse af Europa-Akademiets udsendelse om Storbritannien, som kan findes på iTunes og Soundcloud.

REJS MED DEO

Gdansk, Warszawa og Poznan

8 dages rejse med historie, kultur og politik i et dynamisk Polen

19. - 26. SEPTEMBER 2015

Bliv klogere på Polens historie, samfund, økonomi og politik. Vi besøger Solidaritetsmuseet i Gdansk, Stalins Kulturpals og historiske monumenter. Men også det nye Polen med besøg i det polske Parlament, den danske ambassade, den polske venstrefløj, Barka-skolen i Poznan og et Polen i fuld fart fremad. Hovedkvarteret for EU's grænseagentur Frontex besøger vi også.

Pris: 6.980 kr.

TILMELD DIG PÅ **deo.dk**
DEO Tlf. 70 26 36 66 Støttet af EuropaNævnet
EU-debat – mere spændende – mindre fastlåst

Storbritannien

Befolkning: 64,1 mio. (DK 5,5)

Areal: 243.610 km² (DK 43.561 km²)

BNP pr. indbygger i forhold til EU's gennemsnit (2013): 109 (Danmark 124)

Medlemmer af EU-Parlamentet: 73 (DK 13)

Storbritanniens historie

AF SVEN SKOVMAND

Storbritannien er egentlig navnet på en ø, men bruges tit om staten UK (United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland).

Området var i lang tid keltisk, men fra 43 til 410 var det en romersk provins. Derefter blev landet erobret af angelsakserne, der kom fra Nordtyskland og Sydjylland og trængte kelterne tilbage til Wales og Skotland.

I 800-tallet blev England angrebet af danske vikinger, der en tid besatte hele den østlige del (Danelagen). Fra 1013 til 1042 var kongerne danske, men derefter styrede angelsaksiske konger indtil den normanniske hertug, Vilhelm Erobreren, erobrede England i 1066.

I 1284 erobrede engelske konger Wales, og i 1707 blev Skotland og England forenet under en skotsk konge. Regeringen sad dog i London, og England blev i den følgende tid en stor kolonimagt, også efter at staterne i det nuværende USA rev sig løs. En tid regerede de engelske konger over en fjerdedel af verden.

I det meste af 1700- og 1800-tallet havde Storbritannien også den stærkeste industri i verden. Men i slutningen af 1800-tallet blev landet overhalet af USA og Tyskland.

I Første Verdenskrig vandt Storbritannien sammen med Frankrig over Tyskland og Østrig-Ungarn. Dog blev over en million soldater dræbt. I Anden Verdenskrig spillede Storbritannien en langt mindre rolle, og efter dens afslutning måtte landet afstå de fleste af sine kolonier.

I 1999 fik Wales og især Skotland et vidtgående hjemmestyre. Mange skotter ønskede at gå videre, men ved en afstemning i 2014 stemte 55,3 procent for at blive i UK. ♦

SKOVMANDS NOTATER

EU har skabt en falsk hængekøje

Når man taler om en »hængekøje«, tænker man normalt på folk, som ligger i køjen i stedet for at bestille noget. Men ordet bruges også til at betegne den situation, at Danmark i årene mellem 2020 og 2040 vil have et så stort offentligt underskud, at det kan komme i strid med EU's mål om, at underskuddet ikke må komme over 3 procent af bruttonationalproduktet.

Men problemet skyldes udelukkende EU's underskudsregler. Det siger de økonomiske vismænd ifølge Politiken i artiklen »Vismænd har løsningen på 'hængekøje'« (10. april 2015).

Danmark har til forskel fra andre EU-lande en stor formue i udskudt skat. Det skyldes, at opsparing til ratepensioner og livrenter kan trækkes fra i skat ved indbetalingen, men til gengæld beskattes, når pengene udbetales.

Denne skjulte formue svarer til 60 procent af bruttonationalproduktet, og alene renten af dette beløb svarer til 3 procent af bruttonationalproduktet.

EU-mælk truer u-landene

Ved udgangen af marts afskaffede EU de særlige kvoter, som landmændene skulle have for at fremstille mælk. De kan nu producere løs uden at risikere bøder. Man skønner, at det vil føre til en øget dansk produktion af mælk på 1 milliard liter om året. Det svarer til, hvad danskerne drikker på et år, og man forventer derfor, at det skal eksporteres som mælkepulver.

Men en sådan eksport kan skade u-landenes mælkebønder, der ikke kan konkurrere med den støtte, som EU's landmænd får. Det skriver Frank Erichsen, kendt som »Bonderøven«, i Politiken den 1. april 2015 under overskriften »Investér i Vestafrika frem for at eksportere billigt mælkepulver«.

Erichsen, der skriver artiklen sammen med formanden for mælkebønderne i Niger, oplyser, at mælkepulveret vil kunne sælges for en pris, der er 2 kroner lavere end den, som mælken fra Nigers egne bønder koster.

EU overvejer at støtte mobiltaxi

Mobiltaxi-selskabet Uber, der leverer taxikørsel ved hjælp af private bilister, har mødt megen modstand i en række EU-lande. Men det vil EU måske råde bod på. Det fremgår af artiklen »Brussel eyes Europe-wide regulation for Uber«, der er udgivet i Financial Times den 6. april 2015.

På baggrund af klager fra Uber har Kommissionen meddelt EU-Parlamentet, at man overvejer, hvordan man kan skabe ensartede regler for Ubers rettigheder. Flere lande har idømt Uber store bøder, fordi de mener, at Uber påfører de normale taxi-selskaber en urimelig konkurrence.

Tjekkerne betaler Lego for at komme til landet

Lego havde i 2014 et overskud på 9,5 milliarder kroner før skat. Alligevel vil man fyre 380 medarbejdere i Billund, fordi deres del af produktionen skal flyttes til især Tjekkiet. Det fremgår af artiklen »Lego får skatterabat for at skabe job i Østeuropa«, der stod i Berlingske den 26. marts 2015.

Flytningen skyldes ikke kun, at lønnen for en industriarbejder i Tjekkiet ligger på cirka 7.000 kroner om måneden. Lego får også 168 millioner kroner fra den tjekiske stat. Pengene må efter EU's regler først udbetales to år efter flytningen, men så længe har Lego nok råd til at vente.

EU forslag bekymrer filmbranchen

To EU-kommissærer opfordrer til, at man ændrer filmlovene, så forbrugerne frit kan se de film, de ønsker, når de rejser rundt i Europa. Det bekymrer de danske producenter af film, der tjener mange penge på at sælge deres rettigheder til selskaber i de andre lande. De frygter, at kun de store engelsksprogede filmselskaber vil kunne klare denne situation.

Bekymringen fremgår af artiklen »Kulturministeren: EU-forslag må ikke skade mangfoldigheden«, der stod i Berlingske den 1. april 2015.

»Filmfinansiering er en kompliceret størrelse, og det vil være uheldigt, hvis det kommende forslag går ud over mangfoldigheden i europæisk film,« skriver Marianne Jelved til Berlingske.

Notaterne kan i uddybet form læses på www.notat.dk under de samme overskrifter

Hvem er vi, hvor kommer vi fra – og hvor skal vi hen?

Homo-slægtens vandringer har sendt mennesket ud i de fjerneste afkroge af planeten. Det har skabt en masse rod og integrationsproblemer.

AF SUMSAR MELRØN NESNERØS

BAGSIDEN. Hvis du kommer til Danmark, så er du et problem. Hvis der er mange, der flytter til Danmark, så har vi mange problemer. Det er logikken i størstedelen af det politiske spektrum i dag.

Og det er jo rigtigt nok. Gennem årtusinder har Europa været hærget af familiesammenføringer, illegal migration, folkevandringer og hvad deraf følger af integrationsproblemer og kultursammenstød.

Tænk bare på, hvor store problemer vandalerne (der i nutidige termer må kaldes østtyskerne) skabte i det femte århundrede, da de illegalt migrerede fra Østgermanien over Balkan til Rom, som de plyndrede og hærgede, og derefter videre til Spanien og slutteligt Nordafrika.

Danskere er svenskere

Desværre findes der ikke nogen nem løsning, såsom at sende alle hjem og dernæst hjælpe dem i nærområderne. Bagsidens Analyseafdeling for Geogenetik kan nemlig afsløre, at

Sådan forestiller man sig, at neandertalerne så ud. Denne tænksomme oprindelige europæer har (bortset fra hårpragten) overraskende nok en slående lighed med NOTAT's ansvarshavende redaktør.

der mange af stederne bor andre mennesker nu.

Benny Andersen har peget på problemet i sit digt "Skabssvenskere":

*Vi er en hoben skide svenske
fremmedarbejdere, som har kørt dette
yndige land i sænk – vi sku' ta' og skrubbe
hjem, hvor vi kommer fra – hjem til Sverige.*

Ifølge den nyeste forskning står det faktisk endnu værre til. Europæerne kommer ikke engang fra Europa, men fra Afrika – ligesom alle andre mennesker. Både homo erectus og neandertalere indvandrede til Europa, før de første homo sapiens ankom for ca. 40.000 år siden.

Afrikanere begik folkemord og blev europæere

Så Europas mest oprindelige folk blev udryddet af neandertalerne, som derefter blev udryddet med undtagelse af nogle få gener, der overlevede via blandede ægteskaber med afrikanske migranter (homo sapiens). Lad os bare kalde disse afrikanske migranter for de "oprindelige europæere". Jæger-samlere, der har levet i Europa de sidste 40.000 år.

Men det er ikke dem, der har givet nuværende europæere det tydeligste genaftryk. Det er agerbrugerne, der indvandrede fra Mellemøsten og Tyrkiet for omkring 7.000 år siden. Altså for ganske nyligt i evolutionær sammenhæng.

De indo-europæiske sprog, der i dag udgør den mest talte sprogstamme med omkring 3 milliarder brugere, ankom dog først sammen med den tredje store indvandningsbølge, der ramte Europa fra Asien. Formentlig båret af den oprindeligt sibiriske såkaldte snorekeramiske kultur, der spredte sig i vores verdensdel for omkring 5.000 år siden.

Hvide mennesker er mutanter

Interessant nok var det først for 6.000 år si-

den, at de første oprindelige afro-europæere begyndte at blive hvide i huden. Den blege hud er kun en fordel, hvis man lever af junkfood (agerbrugets fisk- og kødfattige kost), der ikke giver et passende tilskud af D-vitaminer.

Til gengæld er der meget, der tyder på, at de "første europæere" havde blå øjne.

Så Europa tilhører i virkeligheden folk med hang til jæger-samler-kost (palæo-typer), som har brun hud, sort hår og blå øjne. Eller tyrkerne. Eller asiaterne. Eller også er det netop de tre grupper, vi skal se at få sendt hjem, så der kan blive plads til de få tilbageværende neandertalergener i det rigtige Gamle Europa.

Måske er baskerne, der taler Europas eneste ikke-indo-europæiske sprog – et sprog, der slet ingen ligheder har med sprog fra noget andet sted i verden – i virkeligheden De Sande Europæere? ♦